

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія аеронавігації

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

із навчальної дисципліни
«Основи авіаційної географії»

вибіркових компонент
освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Авіаційний транспорт (Оператор безпілотних літальних апаратів)

Тема 4. Характеристика Європейського регіону ІКАО (EUR)

Вінниця 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 № 7

СХВАЛЕНО

Методичною радою
Кременчуцького льотного коледжу
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 28.08.2023 № 1

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з технічних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 № 7

Розглянуто на засіданні циклової комісії аеронавігації, протокол від 28.08.2023 р № 1.

Розробник:

1. викладач циклової комісії аеронавігації, спеціаліст Дроздова С.П.

Рецензенти:

1. викладач циклової комісії технічного обслуговування авіаційної техніки Кременчуцького льотного коледжу Харківського університету внутрішніх справ, професор, доцент, к.х.н., Козловська Т.Ф.
2. командир льотного загону аеродрому «Велика Кохнівка» КЛК ХНУВС Шорохов І.В.

План лекції

1. Стан та шляхи розвитку АТС Європейського регіону.
2. Найбільші аеропорти регіону EUR.
3. Основні авіакомпанії регіону.
4. Авіабудівний концерн Airbus.

Рекомендована література

Основна

1. Соловйова О. О. Загальний курс транспорту : навч. посібник / О. О. Соловйова, І. І. Висоцька, І. М. Герасименко. – К. : НАУ, 2019. – 244 с.
2. Капіца М. І., Кислий Д. М., Десяк А. Є. Загальний курс транспорту : підручник. Дніпро : Укр. держ. ун-т науки і технологій, 2023. 288 с. DOI: 10.15802/978-617-7440-40-5.
3. Вовк В.М., Коваленко О.П. Авіаційна географія: практичний посібник. / В.М. Вовк. О.П. Коваленко Кропивницький: КЛАНУ, 2017. - 60 с.
4. Атлас світу. - К.: ДВНП «Картографія». 2007. - 192 с.

Додаткова

5. Безпека авіації / В. А. Бабак, В. П. Харченко, В. О. Максимов та ін. Київ : Техніка, 2004. 584 с.
6. Зеркалов Д. В. Транспортна система України : довідник. Київ : Основа, 2007. 620 с.
7. Борисюк О. А., Дудник І. М. Авіатранспортна система України (регіональний аспект) : монографія / За ред. І. М. Дудника. Київ : ІМВ НАУ, 2013. 214 с.
8. Дорошенко В. І. Авіаційний транспорт України: проблеми розвитку і територіальної організації. Економічна та соціальна географія, 2000. Вип. 49.
9. Пащенко Ю. Є. Розвиток та розміщення транспортно-дорожнього комплексу України. Київ : Науковий світ, 2003. 468 с.
10. Best Airlines 2023 by Region. <https://www.worldairlineawards.com/best-airlines-2023-by-region/>
11. Inside ICAO's Regional Offices: A spotlight on the Asia and Pacific. <https://unitingaviation.com/regions/asia-pacific/inside-icaos-regional-offices-a-spotlight-on-the-asia-and-pacific/>
12. Airport infrastructure in Latin America and the Caribbean. https://repositorio.cepal.org/bitstream/handle/11362/44901/1/S1900357_en.pdf
13. Top 100 biggest and busiest airports in Latin America. <https://gettocenter.com/airports/continent/latin-america>
14. Airlines Inform - [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://airport.airlines-form.ru/>

15. Doc 8896 AN/893. Руководство по авиационной метеорологии. - 9-е изд. - ИКАО. 2012. - 190 с. - [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://w\aviadocs.net/icaodocs/Docs/8S96 cons ru.pdf>
16. Doc 9858 AN/474. Руководство по управлению безопасностью полетов (РУБИ). - 3-е изд. - ИКАО. 2013. - 300 с. - [Электронный ресурс] - Режим доступа: saon.ru/forum/download/file.php?id=33672
17. Doc 9974 AN/487. Безопасность полетов и вулканический пепел. - 1-е изд. - ИКАО. 2012. - 50 с. - [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://w\M\icoo.mt/publications/Documents/9974 ru.ydf>
18. Гео-энциклопедия - [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://qeo.ko1hrm.ru/>
19. ICAO FIR WORLD - [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://sis.icao.int/FIRMSD/>
20. Oneworld - Wikipedia, the free encyclopedia - [Электронный ресурс] - Режим доступа: en.wikipedia.org/wiki/Oneworld.
21. Public Map ICAO - [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://sis.icao.int/gallen>
22. SkyTeam - Wikipedia, the free encyclopedia - [Электронный ресурс] - Режим доступа: en.wikipedia.org/wiki/SkyTeam.
23. Star Alliance - Wikipedia, the free encyclopedia: - [Электронный ресурс] - Режим доступа: [en.wikipedia.org/wiki/Star Alliance](http://en.wikipedia.org/wiki/Star_Alliance).
24. United Nations Statistics Division - [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://imstats.im.org/imsd/methods/m49/m49reg.htm>
25. WORLD MAP - countries of the world - GameDesign - [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.gamedesign.jp/flash/worldmap/worldmap.html>
26. World Map /World Atlas / Atlas of the World including - [Электронный ресурс] - Режим доступа: www.worldatlas.com/
27. Аеропорти світу - [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://avia.pislo.ua/ua/airports>

Текст лекції

1. Стан та шляхи розвитку АТС Європейського регіону

Набуття Україною статусу члена ЄВРОКОНТРОЛЮ, окрім впровадження міжнародної нормативно-правової бази в галузі організації повітряного руху, надає нашій державі можливість реалізовувати національні інтереси, які будуть враховуватись ЄВРОКОНТРОЛЕМ та іншими його членами, стати суб'єктом європейської політики створення "Єдиного Європейського неба", учасником загальноєвропейських програм щодо організації повітряного руху (ОрПР) (ЕАТМР, навчальних програм), фінансових програм Європейського Союзу, пов'язаних з ОрПР тощо.

У грудні 2007 року розпочався переговорний процес щодо укладення Угоди між Україною та ЄС про Спільний авіаційний простір. Її метою є

поступова лібералізація ринків, використання спільних правил на основі правил ЄС у галузі цивільної авіації, сприяння промислового та операційного співробітництва. Угода передбачає об'єднання авіатранспортних ринків України та ЄС, що сприятиме ефективнішому використанню ринку авіаперевезень та покращенню якості послуг, розвитку транзитного потенціалу України, її інтегруванню до Європейських авіаційних структур та зміцненню авторитету України як авіаційної європейської держави.

28 листопада 2013 року у Вільнюсі (Литовська Республіка) відбулось парафування Угоди про Спільний авіаційний простір (САП) України з країнами Європейського Союзу. Завдяки цій Угоді європейські компанії без обмежень зможуть літати у будь-які аеропорти України, а українські авіаперевізники – у будь-які аеропорти Європи. Планується, що Угоду буде підписано до кінця 2014 року.

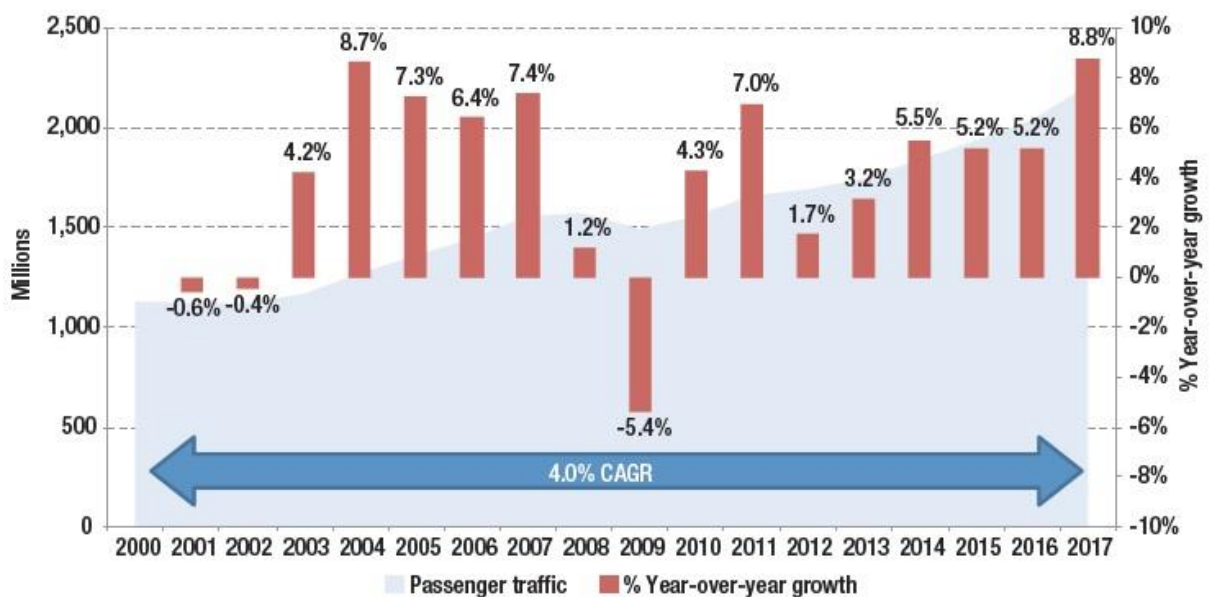
Крім того, представники Украероруху беруть активну участь у роботі CANSO з часу заснування цієї організації в 1998 році, зокрема у Щорічних загальних зборах CANSO (AGM), а також у засіданнях регіонального Комітету вищих посадових осіб Європейських провайдерів CANSO CEO (EC3), який відстоює інтереси сервіс-провайдерів у європейському регіоні. На 49-му засіданні Комітету (EC3/49), яке відбулося 13 листопада 2012 року, генерального директора Украероруху було обрано до складу делегації Ради з аеронавігаційного обслуговування ЄВРОКОНТРОЛЮ (ANSB) на період 2013 – 2014 років як представника провайдера аеронавігаційного обслуговування країни, що не входить до ЄС. На 55-му засіданні Комітету (EC3/55), яке відбулося 13 листопада 2014 року, директор європейського офісу CANSO номінував директора Украероруху Д.Г. Бабейчука репрезентувати позицію CANSO на засіданнях Ради з аеронавігаційного обслуговування ЄВРОКОНТРОЛЮ (ANSB), як представника провайдера аеронавігаційного обслуговування країни, що не входить до ЄС.

11 березня 2015 року провідні виробники аеронавігаційного обладнання – Indra (Іспанія) та Avitech (Німеччина), а також провайдери аеронавігаційного обслуговування Литви (Oro navigasija), Польщі (PANSO) та України (Украерорух) на Світовому конгресі з організації повітряного руху в Мадриді оголосили про створення консорціуму SOFIAXL. Мета консорціуму полягає у створенні системи та сервісу підтримки гнучкого використання повітряного простору (CS4-AFUAS) для організації повітряного руху у Європі для країн – членів Євроконтролю в рамках оголошеного тендеру. Централізований сервіс CS4-AFUAS дозволить усім користувачам, як цивільним, так і військовим, максимально ефективно використовувати потенціал європейського повітряного простору, а також

зменшити інфраструктурні витрати. Це підвищить безпеку та ефективність польотів у Європейському небі.

Транс'європейська транспортна мережа має близько 19 тис. км автомобільних доріг, 21 тис. км залізниць, 4 тис. км внутрішніх водних шляхів, 40 аеропортів, 20 морських і 58 річкових портів.

Європейський авіаційний сектор є однією з найефективніших частин європейської економіки та провідною галуззю у світі. 900 мільйонів авіапасажирів щорічно подорожують до Європейського союзу, з нього та всередині нього, що становить третину світового ринку.

Діаграма 1: Динаміка пасажиропотоку в Європі (2000–2017 рр.)

2. Найбільші аеропорти регіону EUR

Природно, аеропорти відіграють центральну роль у комунікаціях, що надаються авіакомпаніями пасажиром та вантажним клієнтам у ЄС та за його межами. Аеропорти також дедалі частіше розглядаються як самостійні двигуни економічного зростання. У 2015 році Міжнародна рада аеропортів оцінила загальний економічний ефект діяльності аеропортів та авіації в ЄС у 338 мільярдів євро. Авіація може виступати як «економічний мультиплікатор», а також полегшувати та стимулювати ширшу економічну діяльність. Це також добре для роботи. Нещодавнє дослідження Комісії оцінює, що до 2 мільйонів осіб зайняті безпосередньо в авіаційному секторі ЄС. Загалом сектор підтримує 5,5 млн робочих місць.

Зокрема, для великих аеропортів вирішення таких проблем, як пропускна спроможність і завантаженість, за рахунок більш ефективного

управління повітряним рухом має вирішальне значення для задоволення попиту на рейси, що росте. Зв'язок з аеропортами в Європі варіюється в залежності від аеропорту. Деякі вузлові аеропорти пропонують сотні напрямків, тоді як невеликі регіональні аеропорти пропонують лише кілька маршрутів. Географія - не єдиний фактор, що визначає розташування успішних міжнародних вузлових аеропортів та авіакомпаній. Наявність відповідної інфраструктури, робочої сили та податкових режимів, а також історичних, культурних та торгових зв'язків – все це відіграє роль.

Місце 2012	Країна	Аеропорт	Місто
1.	 Велика Британія	Аеропорт Хітроу	Лондон
2.	 Франція	Міжнародний аеропорт імені Шарля де Голля	Париж
3.	 Німеччина	Франкфуртський аеропорт	Франкфурт
4.	 Нідерланди	Амстердамський аеропорт Схіпгол	Амстердам
5.	 Іспанія	Аеропорт Мадрид-Барахас	Мадрид
6.	 Туреччина	Міжнародний аеропорт імені Ататюрка	Стамбул
7.	 Німеччина	Аеропорт Мюнхен	Мюнхен
8.	 Італія	Міжнародний аеропорт імені Леонардо да Вінчі	Рим
9.	 Іспанія	Міжнародний аеропорт Барселона	Барселона
10.	 Велика Британія	Аеропорт Гатвік	Лондон
11.	 Росія	Міжнародний аеропорт «Домодедово»	Москва
12.	 Франція	Аеропорт Париж-Орлі	Париж
13.	 Росія	Міжнародний аеропорт «Шереметьєво»	Москва
14.	 Туреччина	Аеропорт Анталія	Анталія
15.	 Швейцарія	Цюрихський аеропорт	Цюрих
16.	 Данія	Аеропорт Каструп	Копенгаген
17.	 Іспанія	Аеропорт Пальма-де-Мальорка	Пальма
18.	 Австрія	Міжнародний аеропорт Відень-Швехат	Відень
19.	 Норвегія	Аеропорт Осло-Гардермуен	Осло
20.	 Німеччина	Міжнародний аеропорт Дюссельдорф	Дюссельдорф
21.	 Велика Британія	Манчестерський аеропорт	Манчестер
22.	 Швеція	Аеропорт Стокгольм-Арланда	Стокгольм
23.	 Ірландія	Дублінський аеропорт	Дублін
24.	 Бельгія	Брюссельський аеропорт	Брюссель
25.	 Італія	Міланський аеропорт Мальпенса	Мілан
26.	 Німеччина	Міжнародний аеропорт Тегель імені Отто Лілієнтала	Берлін
27.	 Велика Британія	Аеропорт Лондон-Станстед	Лондон
28.	 Португалія	Міжнародний аеропорт Портела	Лісабон
29.	 Фінляндія	Аеропорт Гельсінкі-Вантаа	Гельсінкі
30.	 Туреччина	Аеропорт Стамбул-Сабіха Гекчен	Стамбул
31.	 Швейцарія	Женевський міжнародний аеропорт	Женева
32.	 Німеччина	Аеропорт Гамбург	Гамбург

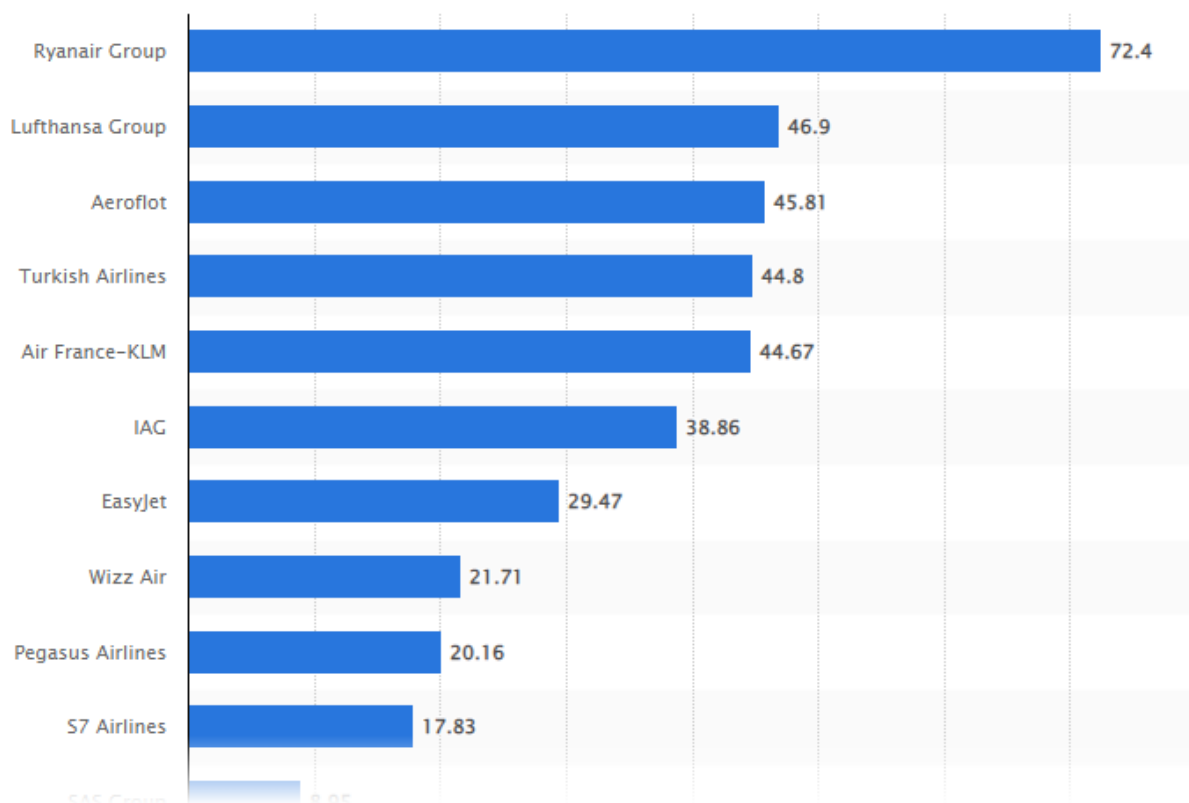
33.	 Греція	Міжнародний аеропорт Афін	Афіни
34.	 Іспанія	Аеропорт Малага	Малага
35.	 Франція	Аеропорт Ніцца Лазурний Берег	Ніцца
36.	 Росія	Аеропорт Пулково	Санкт-Петербург
37.	 Чехія	Празький аеропорт імені Вацлава Гавела	Прага
38.	 Іспанія	Аеропорт Гран-Канарія	Лас-Пальмас-де-Гран-Канар
39.	 Німеччина	Аеропорт Штутгарт	Штутгарт
40.	 Росія	Міжнародний аеропорт Внуково	Москва
41.	 Велика Британія	Аеропорт Лондон-Лутон	Лондон
42.	 Польща	Варшавський аеропорт імені Фредеріка Шопена	Варшава
43.	 Туреччина	Аеропорт Ізмір імені Аднана Мендереса	Ізмір
44.	 Німеччина	Аеропорт Кельн/Бонн	Кельн/Бонн
45.	 Туреччина	Міжнародний аеропорт Есенбога	Анкара
46.	 Італія	Аеропорт Мілан-Лінате	Мілан
47.	 Велика Британія	Аеропорт Единбург	Единбург
48.	 Велика Британія	Міжнародний аеропорт Бірмінгем	Бірмінгем
49.	 Італія	Аеропорт Оріо-аль-Серіо	Бергамо
50.	 Іспанія	аеропорт Аліканте	Аліканте
51.	 Іспанія	Міжнародний аеропорт Тенерифе-Південний	Санта-Крус-де-Тенерифе
52.	 Угорщина	Міжнародний аеропорт Будапешт Феріхедь	Будапешт
53.	 Україна	Міжнародний аеропорт Бориспіль	Київ
54.	 Франція	Міжнародний аеропорт імені Антуана де Сент-Екзюпері	Ліон
55.	 Франція	Аеропорт Марсель	Марсель
56.	 Італія	Аеропорт Венеції імені Марко Поло	Венеція
57.	 Франція	Аеропорт Тулуза	Тулуза
58.	 Велика Британія	Аеропорт Глазго	Глазго
59.	 Румунія	Міжнародний аеропорт імені Анрі Коанди	Бухарест
60.	 Німеччина	Аеропорт Берлін-Шенефельд	Берлін
61.	 Бельгія	Аеропорт Брюссель-Шарлеруа	Шарлеруа
62.	 Італія	Аеропорт Катанії Фонтанаросса	Катанія
63.	 Португалія	Аеропорт імені Франциско де-Са-Карнейро	Порту

64.	 Італія	Аеропорт Болоньї імені Гульєльмо Марконі	Болонья
65.	 Велика Британія	Аеропорт Бристоль	Бристоль
66.	 Норвегія	Аеропорт Берген Флесланд	Берген
67.	 Італія	Аеропорт Неаполь	Неаполь
68.	 Португалія	Міжнародний аеропорт Фару	Фару
69.	 Іспанія	Аеропорт Ібіца	Ібіца
70.	 Швейцарія Франція Німеччина	Аеропорт Базель-Мюлуз-Фрайбург	Базель Мюлуз Фрайбург
71.	 Німеччина	Аеропорт Ганновер-Лангенхаген	Ганновер
72.	 Іспанія	Аеропорт Лансароте	Лансароте
73.	 Кіпр	Міжнародний аеропорт Ларнака	Ларнака
74.	 Швеція	Аеропорт Гетеборг-Ландветтер	Гетеборг
75.	 Греція	Міжнародний аеропорт Іракліон	Іракліон
76.	 Латвія	Ризький міжнародний аеропорт	Рига
77.	 Іспанія	Аеропорт Валенсія	Валенсія
78.	 Італія	Фальконе-Борселліно	Палермо
79.	 Італія	Аеропорт Рим-Чіампіно	Рим
80.	 Італія	Аеропорт імені Галілео Галілея	Піза
81.	 Велика Британія	Ліверпульський аеропорт імені Джона Леннона	Ліверпуль
82.	 Норвегія	Аеропорт Ставангер	Ставангер
83.	 Іспанія	Аеропорт Фуертевентура	Пуерто-дель-Росаріо
84.	 Франція	Аеропорт Бордо-Мериньяк	Бордо
85.	 Велика Британія	Аеропорт Ньюкасла	Ньюкасл-апон-Тайн
86.	 Велика Британія	Міжнародний аеропорт Белфаст	Белфаст
87.	 Іспанія	Аеропорт Сан-Пабло	Севілья
88.	 Іспанія	Аеропорт Більбао	Більбао
89.	 Норвегія	Аеропорт Тронгейм	Тронгейм
90.	 Велика Британія	Аеропорт Східний Мідландс	Дербі/Лестер/Ноттінгем
91.	 Франція	Аеропорт Бове-Тільє	Бове
92.	 Туреччина	Аеропорт Даламан	Мугла
93.	 Росія	Кольцово	Єкатеринбург
94.	 Італія	Барі (аеропорт)	Барі
95.	 Туреччина	Адана	Адана
96.	 Іспанія	Аеропорт Тенерифе-Північний	Тенерифе
97.	 Греція	Діагорас	Родос
98.	 Греція	Аеропорт Салоніків Македонія	Салоніки
99.	 Мальта	Аеропорт Мальта	Мальта
100.	 Франція	Аеропорт Нант	Нант

3. Основні авіакомпанії регіону

Провідні авіакомпанії

Пасажи́рські повітряні перевезення в Європі зростали вищими темпами, ніж повітряні вантажні, головним чином через неефективність повітряних перевезень вантажів для промислових компаній. За кількістю перевезених пасажирів Ryanair Group, easyJet і Lufthansa Group увійшли до трійки найкращих європейських авіакомпаній у 2020 році. Рентабельність авіаринку приваблює компанії з інноваційним підходом до старих проблем. У результаті домінування компаній на ринку розвивається, оскільки учасники ринку можуть пропонувати економічно ефективні та диференційовані послуги авіаперевезень. Наприклад, бюджетні перевізники (LCC) пропонують пасажиром авіаперевезення за порівняно нижчою ціною завдяки своїй особливій бізнес-моделі. Таким чином, частка ринку LCC в європейській авіаційній промисловості постійно зростала протягом останніх десятиліть. Ryanair є європейським прикладом того, як LCC можуть експоненціально зростати за допомогою багатообіцяючої корпоративної моделі. За десять років компанія більш ніж подвоїла свої річні доходи, отримавши приблизно 8,5 мільярдів євро за останній фінансовий рік.

Провідні авіакомпанії Європи в 2021 році по пасажиропотоку (у мільйонах)

Топ авіакомпаній 2023

1	Turkish Airlines
2	Air France
3	Swiss International Air Lines
4	Iberia
5	British Airways
6	Lufthansa
7	Virgin Atlantic
8	Finnair
9	KLM Royal Dutch Airlines
10	Austrian Airlines

Ведучі аеропорти

Хоча конкуренція між операторськими групами аеропортів менш жорстка, ніж між авіаперевізниками, аеропорти також прагнуть стратегічно покращити свої послуги. Оператори аеропортів часто роблять це за допомогою покращення зв'язку, покращення досвіду пасажирів і багатьох інших заходів для досягнення збільшення кількості перевезених пасажирів або перевезених вантажів. Лондон Хітроу, Париж-Шарль де Голль, Амстердам Схіпхол і Франкфурт-на-Майні були одними з провідних аеропортів Європейського Союзу (ЄС-28).

Європейські лоукостер

- Ryanair - найбільший і самий бюджетний лоукостер в Європі. Заздалегідь можна купити квитки за 5-10 євро.
- EasyJet - британський лоукост, на даний момент компанія одна з найбільших в Європі, літає більш ніж по 300 напрямках.
- Norwegian Air - літає всередині Європи і в США з міст Скандинавії. Є третьою за розміром флоту і обсягами перевезень лоукост-авіакомпанією Європи після Ryanair і EasyJet.
- Volotea - італійський лоукост. У Volotea є своя фішка: можна зареєструватися на сайті і отримати 10 євро на рахунок. Потім можна запрошувати друзів і отримувати по 10 євро за кожного. Часто у авіакомпанії бувають розпродажі, де можна купити квиток за 5-10 євро.
- Germania - для мандрівників по Німеччині.
- Helvetic - швейцарський лоукостер.
- Міжнародні авіалінії України - часто тут бувають хороші ціни для перельотів в Європу і Азію.
- Anadolujet - дочірня компанія Turkish Airlines, виконує польоти по Туреччині і на Північний Кіпр.
- Sun Express - зв'язок між Туреччиною і німецькомовними країнами.
- Corendon - турецька лоукост з базою в Анталії. Багато рейсів до Німеччини.
- Transavia - голландська бюджетна авіакомпанія.
- Aerlingus - ірландський лоукост. Літає в 190 міст, в тому числі в США і Азію.
- Blue Air - румунський лоукост.
- Israir Airlines - авіакомпанія з Ізраїлю. Літає в Європу.
- Flybe - це найбільша незалежна регіональна авіакомпанія Європи, здійснює рейси по 150 маршрутам в 55 аеропортів. Базується в Англії.
- Jet2 - британський лоукост.
- Monarch - також невеликий британський лоукост.
- XL Airways - дешеві квитки в курортні країни.
- Thomson - популярний британський бюджетний авіаперевізник.
- WOW Air - і ще один британський лоукостер.
- Virgin Atlantic - далекомагістральний британський лоукостер. Літає в Північну Америку, країни Карибського басейну, Африки, Близького Сходу, Азії та Австралії. Основний хаб в Лондоні.

4. Авіабудівний концерн Airbus.

Штат співробітників Airbus становить приблизно 50 тис. осіб і зосереджений у 4 європейських країнах: Франції, Німеччині, Великій Британії, Іспанії. Фінальний збір продукції здійснюється на заводах компанії у Тулузі та Гамбурзі.

2006 року компанія отримала замовлення на постачання 842 нових лайнерів сумарною вартістю \$75,1 млрд. Всього за 2006 рік Airbus поставила 434 машини. 2007 року портфель замовлень зріс до 1341 літака.

Модельний ряд продукції Airbus почався з двохдвигунового літака [A300](#). Вкорочений його варіант відомий як [A310](#). Через недостатній успіх моделі A300, Airbus почав розробку проекту [A320](#) з інноваційною системою управління [fly-by-wire](#). A320 став справжнім великим комерційним успіхом компанії.

[A318](#) та [A319](#) є вкороченими модифікаціями A320, які із деякими змінами Airbus пропонує для ринку корпоративних реактивних літаків, так звані, *Airbus Corporate Jet*. Подовжена версія A320 відома як [A321](#) і конкурує із моделями [Boeing 737](#), що були розроблені пізніше.

Натхненне успіхом сімейства A320, керівництво компанії Airbus розпочинає розробку сімейства ще більших авіалайнерів. Так з'явилися двохдвигуновий [A330](#) та чотирьохдвигуновий [A340](#). Одною із ключових особливостей нових літаків є нова конструкція крила: воно має більшу відносну товщину, що збільшує його конструктивну ефективність та внутрішній об'єм для палива. Аеробус A340-500 має дальність польоту 16700 км. Це другий результат за дальністю серед комерційних реактивних літаків після [Boeing 777](#), дальність якого становить 17446 км. Так, A340 поступається за попитом своєму аналогові від Boeing.

Новітня розробка компанії Airbus — це літак [Airbus A350](#). Він є результатом глибинної переробки A330 і має на меті конкурувати із [Boeing 787](#). Та аеробус вже викликає критику експертів авіації, вони вважають його неконкурентоспроможним у порівнянні із машиною Boeing'a.

A380 на [Paris Air Show](#) 2007

15 жовтня 2007 року Airbus здійснив перше постачання серійного екземпляра свого нового пасажирського лайнера [A380](#), що наразі не має аналогів у світі, авіакомпанії [Singapore Airlines](#). це сталося на два роки пізніше запланованого строку через проблеми з електропроводкою.

Цей літак може здійснювати перельоти на відстань до 15 тисяч км, перевозити 525 пасажирів регулярними рейсами та до 823 осіб у чартерному варіанті за умови, що салон повністю укомплектований у економ-класі. Розмах крил A380 сягає 80 м, а довжина [фюзеляжу](#) — 73 м. Крім того, він споживає менше палива у перерахунку на одного пасажиря, ніж його попередники. Вартість найбільшого у світі пасажирського лайнера у стандартній комплектації складає 320 млн доларів.

Перший переліт A380 здійснив 8 квітня 2008 року рейсом «[Дубай](#)—[Нью-Йорк](#)» із 500 пасажирями на борту і приземлився у [міжнародному аеропорті ім. Кенеді](#). Переліт тривав 12,5 годин. Компанія Emirates уже

замовила 58 машин Airbus A380. Крім того, авіакомпанія домовилась про постачання ще 60 літаків — по тридцять A330 та [Airbus A350](#).

В Липні 2018 року [Zephyr S](#), безпілотник від Airbus, провів у стратосфері рекордних 14 днів 22 хвилини та 8 секунд^[20]. В червні 2022 року він розпочав політ тривалістю понад 26 днів. За цей час він виконав тривалий політ над випробувальними полігонами у Штатах, подолав шлях з Аризони до Белізу й назад, тощо.

У кінці вересня 2020 року Airbus представив свою концепцію авіації без викидів парникових газів.^[22] Компанія презентувала три пасажирські літаки, які використовують рідкий водень замість гасу.